

EVROPSKÝ PARLAMENT

2009 - 2014

Dokument ze zasedání

A7-0170/2011

20. 4. 2011

*****I**
ZPRÁVA

o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států zakázat či omezit pěstování geneticky modifikovaných organismů na jejich území
(KOM(2010)0375 – C7-0178/2010 – 2010/0208(COD))

Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

Zpravodaj: Corinne Lepage

Vysvětlivky

- * Postup konzultace
- *** Postup souhlasu
- ***I Řádný legislativní postup (první čtení)
- ***II Řádný legislativní postup (druhé čtení)
- ***III Řádný legislativní postup (třetí čtení)

(Druh postupu závisí na právním základu navrženém v návrhu aktu.)

Pozměňovací návrhy k návrhu aktu

V pozměňovacích návrzích Parlamentu je pozměněný text zvýrazněn ***tučnou kurzivou***. Zvýraznění *normální kurzivou* je upozorněním pro technická oddělení a označuje části návrhu aktu, u nichž je navržena oprava, a má sloužit k usnadnění vypracování konečného znění (např. zjevné chyby nebo vynechání textu v některé jazykové verzi). Tyto navržené opravy podléhají dohodě příslušných oddělení.

V záhlaví každého pozměňovacího návrhu k existujícímu aktu, který má být návrhem aktu pozměněn, je na třetím řádku uveden existující akt a na čtvrtém řádku ustanovení existujícího aktu, kterého se pozměňovací návrh týká. Převzaté části ustanovení existujícího aktu, které Parlament hodlá změnit, zatímco návrh aktu tento úsek nezmění, jsou označeny **tučně**. Případné vypuštění takovýchto úseků se označuje [...].

OBSAH

	Strana
NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU	5
VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ	22
STANOVISKO VÝBORU PRO PRÁVNÍ ZÁLEŽITOSTI K PRÁVNÍMU ZÁKLADU	26
STANOVISKO VÝBORU PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA	38
POSTUP	54

NÁVRH LEGISLATIVNÍHO USNESENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU

**o návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států zakázat či omezit pěstování geneticky modifikovaných organismů na jejich území
(KOM(2010)0375 – C7-0178/2010 – 2010/0208(COD))**

(Řádný legislativní postup: první čtení)

Evropský parlament,

- s ohledem na návrh Komise předložený Parlamentu a Radě (KOM(2010)0375),
 - s ohledem na čl. 294 odst. 2 a článek 114 Smlouvy o fungování Evropské unie, v souladu s nimiž Komise předložila svůj návrh Parlamentu (C7-0178/2010),
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro právní záležitosti k navrženému právnímu základu,
 - s ohledem na čl. 294 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie,
 - s ohledem na stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 9. prosince 2010¹,
 - s ohledem na stanovisko Výboru regionů ze dne 28. ledna 2011²,
 - s ohledem na články 55 a 37 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin a stanovisko Výboru pro zemědělství a rozvoj venkova (A7-0170/2011),
1. přijímá níže uvedený postoj v prvním čtení;
 2. vyzývá Komisi, aby věc opětovně postoupila Parlamentu, bude-li mít v úmyslu svůj návrh podstatně změnit nebo jej nahradit jiným textem;
 3. pověřuje svého předsedu, aby předal postoj Parlamentu Radě, Komisi a vnitrostátním parlamentům.

¹ Úř. věst. C 54, 19.2.2001, s. 51.

² Dosud nezveřejněno v Úředním věstníku.

Pozměňovací návrh 1

Návrh nařízení – pozměňující akt Právní východisko 1

Znění navržené Komisí

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na **článek 114** [...] této smlouvy,

Pozměňovací návrh

s ohledem na Smlouvu o fungování Evropské unie, a zejména na **čl. 192 odst. 1** této smlouvy,

Odůvodnění

Viz stanovisko výboru JURI.

Pozměňovací návrh 2

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 2

Znění navržené Komisí

(2) Před tím, než jsou GMO určené k pěstování povoleny za účelem uvedení na trh Unie, musí na základě tohoto souboru právních předpisů projít individuálním hodnocením rizika. Cílem tohoto postupu povolování je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitele při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Pozměňovací návrh

(2) Před tím, než jsou GMO určené k pěstování povoleny za účelem uvedení na trh Unie, musí na základě tohoto souboru právních předpisů projít individuálním hodnocením rizika, **při němž se v souladu s přílohou II směrnice 2001/18/ES zohlední přímé a nepřímé, okamžité a opožděné, stejně jako kumulativní dlouhodobé dopady na lidské zdraví a životní prostředí.** Cílem tohoto postupu povolování je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitele při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu. **Na celém území Unie je třeba dosáhnout a zachovat jednotnou vysokou úroveň ochrany zdraví a životního prostředí.**

Pozměňovací návrh 3

**Návrh nařízení – pozměňující akt
Bod odůvodnění 2 a (nový)**

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(2a) Komise a členské státy by měly přednostně zajistit, aby byly provedeny závěry Rady pro životní prostředí, které byly přijaty dne 4. prosince 2008, jmenovitě pak řádné provedení právních požadavků stanovených v příloze II směrnice 2001/18/ES týkajících se hodnocení rizik GMO. Především by měly být důkladně posouzeny dlouhodobé vlivy geneticky modifikovaných plodin na životní prostředí a jejich možné účinky na necílové organismy, řádně zohledněny charakteristiky přijímajícího prostředí a zeměpisných oblastí, v nichž mohou být geneticky modifikované rostliny pěstovány, a posouzeny možné důsledky pro životní prostředí vyvolané změnami v užívání herbicidů v souvislosti s geneticky modifikovanými plodinami, které jsou vůči herbicidům odolné. Komise by zejména měla zajistit, aby byly přijaty nové pokyny pro posuzování rizik GMO. Tyto pokyny by neměly být založeny primárně na principu podstatné rovnocennosti nebo na koncepci srovnávacího posouzení bezpečnosti a měly by umožnit jednoznačné zjištění přímých a nepřímých dlouhodobých vlivů a objasnění otázek, které dosud nejsou z vědeckého hlediska vyřešeny. Dokud nejsou patřičně provedena ustanovení o posouzení rizik, neměly by být povoleny žádné nové geneticky modifikované odrůdy. Evropský úřad pro bezpečnost potravin (EFSA) a členské státy by se měly zasadit o vytvoření rozsáhlé sítě vědeckých organizací, v níž by byly zastoupeny všechny disciplíny včetně ekologických, a měly by spolupracovat ve snaze zjišťovat již v rané fázi potenciální rozdíly ve vědeckých názorech s cílem sporné vědecké otázky vyřešit či objasnit. Komise a členské státy by měly zajistit,

aby byly k dispozici zdroje nezbytné pro provádění nezávislého výzkumu potenciálních rizik GMO a aby prosazování práv duševního vlastnictví nebránilo nezávislým vědeckým pracovníkům v přístupu k veškerému relevantnímu materiálu.

Pozměňovací návrh 4

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 4 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(4a) Vzhledem k významu vědeckých důkazů při rozhodování o zákazu či povolení GMO by měly EFSA a členské státy shromažďovat a každoročně zveřejňovat výsledky výzkumu rizika či důkazů případné přítomnosti, kontaminace nebo nebezpečnosti GMO pro životní prostředí nebo lidské zdraví, a to případ od případu. Z důvodu vysokých nákladů na odborné konzultace by měly členské státy prosazovat spolupráci mezi výzkumnými institucemi a státními akademiemi.

Odůvodnění

GMO jsou hodnoceny na základě údajů předložených žadatelem. Vzhledem k nákladnosti a k ekonomickým omezením EFSA musí převzít odpovědnost a zajistit sběr údajů a jejich předávání na evropskou úroveň členské státy, které jsou oprávněny přijímat rozhodnutí.

Pozměňovací návrh 5

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(5) Zkušenosti ukazují, že pěstování GMO je otázka, kterou důkladněji řeší členské státy, buď na ústřední, nebo na regionální a místní úrovni. **Na rozdíl od otázek**

(5) Zkušenosti ukazují, že pěstování GMO je otázka, kterou důkladněji řeší členské státy, buď na ústřední, nebo na regionální a místní úrovni. **Otázky týkající se** uvádění

týkajících se uvádění GMO na trh a jejich dovozu, *jež* by měly být i nadále regulovány na úrovni EU, aby zůstal zachován vnitřní trh, *bylo* pěstování *uznáno za záležitost, která* má zásadní místní *nebo* regionální význam. V souladu s čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by tedy členské státy měly mít nárok na možnost přijímat *pravidla* týkající se *účinného* pěstování GMO na *svém* území poté, co tyto GMO byly zákonně povoleny za účelem uvedení na trh EU.

GMO na trh a jejich dovozu by měly být i nadále regulovány na úrovni EU, aby zůstal zachován vnitřní trh. Pěstování *by mohlo v určitých případech vyžadovat větší flexibilitu, neboť* má zásadní místní, regionální *či územní rozměr a současně zvláštní význam pro seburčení členských států. Tato flexibilita by neměla nepříznivě ovlivňovat společný postup povolování. Jednotná posouzení rizik pro zdraví a životní prostředí by však nemusela postihovat veškeré možné dopady pěstování GMO v různých regionech a místních ekosystémech.* V souladu s čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by tedy členské státy měly mít nárok na možnost přijímat *závazné právní předpisy* týkající se pěstování GMO na *jejich* území poté, co tyto GMO byly zákonně povoleny za účelem uvedení na trh EU.

Pozměňovací návrh 6

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 6

Znění navržené Komisí

(6) V této souvislosti se jeví vhodné udělit členským státům v souladu se zásadou subsidiarity větší *volnost* při rozhodování o tom, zda chtějí na svém území pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoli, aniž by se změnil systém Unie pro povolování GMO a nezávisle na opatřeních, která členské státy *smějí* přijmout při použití článku 26a směrnice 2001/18/ES k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech.

Pozměňovací návrh 7

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 7

Pozměňovací návrh

(6) V této souvislosti se jeví vhodné udělit členským státům v souladu se zásadou subsidiarity větší *flexibilitu* při rozhodování o tom, zda chtějí na svém území pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoli, aniž by se změnil systém Unie pro povolování GMO a nezávisle na opatřeních, která členské státy *musí* přijmout při použití článku 26a směrnice 2001/18/ES k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech *na svém území a v oblastech hraničících se sousedními členskými státy.*

(7) Členské státy by proto měly být oprávněny přijímat opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování **všech nebo** některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, a měnit uvedená opatření, jak považují za vhodné, ve všech fázích povolování, obnovování povolení nebo stažení dotčených GMO z trhu. **To by se mělo použít i na** geneticky **modifikované odrůdy** osiva a množitelského materiálu rostlin, které jsou uváděny na trh v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, a zejména v souladu se směrnicemi 2002/53/ES a 2002/55/ES. Opatření by se měla týkat pouze pěstování GMO, a nikoli volného oběhu a dovozu geneticky modifikovaného osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin a produktů s jejich obsahem, jakož i produktů jejich sklizně. **Zároveň by jimi nemělo být dotčeno pěstování geneticky nemodifikovaných odrůd osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin, v nichž se nacházejí náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy GMO povolených v EU.**

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 8

(8) Na základě právního rámce pro povolování GMO nemůže členský stát upravovat úroveň ochrany lidského zdraví nebo zdraví zvířat a životního prostředí, která byla stanovena pro celou EU, a tato situace se nesmí změnit. Členské státy však

(7) Členské státy by proto měly být oprávněny přijímat **v jednotlivých případech** opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování některých GMO, **některých skupin GMO či všech GMO** na celém jejich území nebo jeho části, a měnit uvedená opatření, jak považují za vhodné, ve všech fázích povolování, obnovování povolení nebo stažení dotčených GMO z trhu. **Pěstování je úzce spjato s využitím půdy a s ochranou flóry a fauny, což jsou oblasti, v nichž mají členské státy rozsáhlé pravomoci. Možnost přijímat tato opatření by měla existovat i v případě** geneticky **modifikovaných odrůd** osiva a množitelského materiálu rostlin, které jsou uváděny na trh v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, a zejména v souladu se směrnicemi 2002/53/ES a 2002/55/ES. Opatření by se měla týkat pouze pěstování GMO, a nikoli volného oběhu a dovozu geneticky modifikovaného osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin a produktů s jejich obsahem, jakož i produktů jejich sklizně. **Tato opatření by měla poskytovat všem dotčeným subjektům, včetně pěstitelů, dostatek času na provedení potřebných úprav.**

(8) Na základě právního rámce pro povolování GMO nemůže členský stát upravovat úroveň ochrany lidského zdraví nebo zdraví zvířat a životního prostředí, která byla stanovena pro celou EU, a tato situace se nesmí změnit. Členské státy však

mohou přijmout opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování všech nebo některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, ve veřejném zájmu **a na základě jiných důvodů, než jsou důvody, na něž se vztahuje harmonizovaný soubor pravidel EU, který již stanoví postupy pro zohlednění rizik, jež mohou GMO určené k pěstování představovat pro zdraví a životní prostředí.** Kromě toho by uvedená opatření měla být v souladu se Smlouvami, zejména pokud jde o zásadu nediskriminace v souvislosti s domácími a zahraničními výrobky a o články 34 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie, **a rovněž s příslušnými mezinárodními závazky Unie, zejména vůči Světové obchodní organizaci.**

mohou přijmout opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování všech nebo některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, ve veřejném zájmu. **Tato opatření mohou být založena na důvodech souvisejících s environmentálními či jinými legitimními faktory, jako jsou sociální a hospodářské dopady, jež by mohly být vyvolány záměrným uvolněním GMO nebo jejich uvedením na trh, pokud tyto faktory nebyly zohledněny v rámci harmonizovaného postupu podle části C směrnice 2001/18/ES nebo pokud stále panuje nejistota ve vědeckých názorech. Tato opatření by měla být náležitě vědecky podložena nebo založena na důvodech souvisejících s řízením rizik či jinými legitimními faktory, jež mohou být vyvolány záměrným uvolněním GMO nebo jejich uvedením na trh.** Kromě toho by uvedená opatření měla být **přiměřená a** v souladu se Smlouvami, zejména pokud jde o zásadu nediskriminace v souvislosti s domácími a zahraničními výrobky a o články 34 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Pozměňovací návrh 9

Návrh nařízení – pozměňující akt
Bod odůvodnění 8 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(8a) Omezení či zákazy pěstování určitých GMO vydané některým členským státem by neměly bránit či omezit používání povolených GMO ostatními členskými státy, jsou-li přijata účinná opatření, která zamezí přeshraniční kontaminaci.

Pozměňovací návrh 10

Návrh nařízení – pozměňující akt
Bod odůvodnění 9

(9) Podle zásady subsidiarity není účelem tohoto nařízení harmonizovat podmínky pěstování v členských státech, ale poskytnout členským státům svobodu, aby mohly **k zákazu** pěstování GMO na jejich území **použít jiné důvody, než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí**. Kromě toho jeden z účelů směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, tj. umožnit Komisi zvážit přijetí závazných právních předpisů na úrovni EU, by nebyl naplněn systematickým oznamováním opatření členských států podle uvedené směrnice. Kromě toho předmětem opatření, jež mohou členské státy v souladu s tímto nařízením přijmout, nesmí být uvádění GMO na trh, a proto nemění podmínky uvádění GMO povolených podle stávajících právních předpisů na trh. Postup oznamování stanovený směrnicí 98/34/ES se proto Komisi nejeví jako ten nejvhodnější informační kanál. Proto by se odchylně od výše uvedeného neměla použít směrnice 98/34/ES. Jednodušší systém oznamování vnitrostátních opatření před jejich přijetím se jeví jako vhodnější nástroj k zajištění toho, aby byla Komise o těchto opatřeních informována. Opatření, která členské státy hodlají přijmout, by proto měla být spolu s jejich odůvodněním sdělena pro informaci Komisi a ostatním členským státům jeden měsíc před jejich přijetím.

(9) Podle zásady subsidiarity není účelem tohoto nařízení harmonizovat podmínky pěstování v členských státech, ale poskytnout členským státům svobodu, aby mohly **omezit nebo zakázat** pěstování GMO na svém území z **důvodů souvisejících s environmentálními či jinými legitimními faktory, jako jsou sociální a hospodářské dopady, jež by mohly být vyvolány záměrným uvolněním GMO či jejich uvedením na trh, pokud tyto faktory nebyly zohledněny v rámci harmonizovaného postupu podle části C směrnice 2001/18/ES nebo pokud stále panuje nejistota ve vědeckých názorech**. Kromě toho jeden z účelů směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, tj. umožnit Komisi zvážit přijetí závazných právních předpisů na úrovni EU, by nebyl naplněn systematickým oznamováním opatření členských států podle uvedené směrnice. Kromě toho předmětem opatření, jež mohou členské státy v souladu s tímto nařízením přijmout, nesmí být uvádění GMO na trh, a proto nemění podmínky uvádění GMO povolených podle stávajících právních předpisů na trh. Postup oznamování stanovený směrnicí 98/34/ES se proto Komisi nejeví jako ten nejvhodnější informační kanál. Proto by se odchylně od výše uvedeného neměla použít směrnice 98/34/ES. Jednodušší systém oznamování vnitrostátních opatření před jejich přijetím se jeví jako vhodnější nástroj k zajištění toho, aby byla Komise o těchto opatřeních informována. Opatření, která členské státy hodlají přijmout, by proto měla být spolu s jejich odůvodněním sdělena pro informaci Komisi a ostatním členským státům jeden měsíc před jejich přijetím.

Pozměňovací návrh 11

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 9 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

***(9b) Omezení či zákazy pěstování GMO
vydané členskými státy by neměly bránit
provádění biotechnologického výzkumu,
jsou-li při něm dodržována veškerá
nezbytná bezpečnostní opatření.***

Pozměňovací návrh 12

Návrh nařízení – pozměňující akt Čl. 1 – bod -1 (nový) Směrnice 2001/18/ES Článek 22

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Směrnice 2001/18/ES se mění takto:

(–1) Článek 22 se nahrazuje tímto:

„Článek 22

Volný oběh

***Aniž je dotčen článek 23 nebo článek
26b, nesmějí členské státy zakázat
či omezit uvádění na trh geneticky
modifikovaných organismů nebo
produktů s jejich obsahem, které
vyhovují požadavkům této směrnice, ani
tomu nijak bránit.“***

Odůvodnění

*Článek 22 by neměl vylučovat možnost, aby členské státy přijímaly předpisy týkající se
omezení či zákazu pěstování GMO na jejich území v souladu s novým článkem 26b.*

Pozměňovací návrh 13

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod -1 a (nový)

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 25 – odst. 5 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Směrnice 2001/18/ES se mění takto:

(–1a) V článku 25 se vkládá odstavec, který zní:

„5a. Aniž je dotčena ochrana práv duševního vlastnictví, nesmí být omezen či ztížen přístup k materiálu potřebného k provádění nezávislého výzkumu potenciálních rizik GMO, jako je například osivo.“

Odůvodnění

Rada pro životní prostředí v prosince 2008 dospěla k závěru, že „by nezávislí vědečtí pracovníci měli mít přístup k veškerému relevantnímu materiálu, při respektování práv duševního vlastnictví“. V současné době nezávislí vědečtí pracovníci často nemají možnost provádět výzkum týkající se určité geneticky modifikované odrůdy, protože přístup ke geneticky modifikovanému materiálu je omezen a zemědělci mají zakázáno poskytovat geneticky modifikovaný materiál k výzkumným účelům. Aby mohly členské státy zkoumat slučitelnost určité geneticky modifikované odrůdy s konkrétním přijímacím prostředím, nesmí být přístup ke geneticky modifikovanému materiálu omezen.

Pozměňovací návrh 14

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod -1 b (nový)

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 a – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Směrnice 2001/18/ES se mění takto:

(–1g) V článku 26a se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Členské státy přijmou vhodná opatření k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech

na svém území a v oblastech hraničících se sousedními členskými státy.“

Pozměňovací návrh 15

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – návěť

Znění navržené Komisí

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování **všech nebo** některých GMO povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

Pozměňovací návrh

Členské státy mohou **v jednotlivých případech** přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování některých GMO **nebo skupin GMO definovaných plodinou nebo znakem či všech GMO** povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

Pozměňovací návrh 16

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a (nové)

Znění navržené Komisí

a) jsou uvedena opatření založena na **jiných** důvodech, **než jsou důvody související s posouzením nepříznivých účinků na zdraví a** životní prostředí, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh;

Pozměňovací návrh

a) jsou uvedena opatření založena na:

i) vědecky podložených důvodech **souvisejících s dopady** na životní prostředí, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh

vedle dopadů na životní prostředí posuzovaných v rámci vědeckého hodnocení negativních dopadů na životní prostředí provedeného podle části C této směrnice, či důvodech souvisejících s řízením rizik; mezi tyto důvody mohou patřit:

- prevence vzniku rezistence plevele a škůdců vůči pesticidům,*
- invazivnost či životnost geneticky modifikované odrůdy nebo možnost jejího zkřížení s tuzemskými kulturními či planě rostoucími rostlinami,*
- předcházení negativním dopadům na životní prostředí dané oblasti způsobeným změnami v zemědělských postupech spojených s pěstováním GMO,*
- zachování a rozvoj zemědělských postupů, které umožňují lépe skloubit produkci s udržitelností ekosystémů,*
- zachování biologické rozmanitosti v dané oblasti, včetně určitých přírodních stanovišť a ekosystémů, či určitých rysů přírodního a krajinného rázu,*
- neexistence příslušných údajů nebo existence rozporných údajů či přetrvávající nejistota ve vědeckých názorech ohledně možných negativních dopadů uvolňování GMO na životní prostředí členského státu či regionu, včetně dopadů na biologickou rozmanitost;*

ii) důvodech souvisejících se sociálními a hospodářskými dopady; mezi tyto důvody mohou patřit:

- neproveditelnost či vysoká nákladnost opatření pro zajištění koexistence či nemožnost tato opatření provést z důvodu specifických geografických rysů, například na malých ostrovech nebo v horských oblastech,*
- nutnost zachovat rozmanitost*

zemědělské produkce,

– nutnost zajistit čistotu osiva;

iii) jiných důvodech, které se mohou týkat využívání půdy, územního plánování či jiných legitimních faktorů;

Pozměňovací návrh 17

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) v případech, kdy se tato opatření týkají plodin, které již byly povoleny na úrovni Unie, členské státy zajistí, aby zemědělci legálně pěstující takové plodiny měli dostatek času na dokončení současného vegetačního období;

Pozměňovací návrh 18

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a b (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ab) tato opatření respektují místní zemědělské a kulturní zvyklosti;

Pozměňovací návrh 19

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a c (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ac) tato opatření byla ještě před svým přijetím předmětem veřejné konzultace

trvající nejméně 30 dní;

Odůvodnění

Mají-li příslušné orgány rozhodovat na základě dostatečných informací, je nezbytné, aby zainteresované strany ještě před přijetím těchto opatření, která mohou mít dopad na různá odvětví, mohly vyjádřit své připomínky.

Pozměňovací návrh 20

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. b (nové)

Znění navržené Komisí

b) jsou v souladu se Smlouvami.

Pozměňovací návrh

b) jsou v souladu se Smlouvami, **zejména se zásadou proporcionality.**

Pozměňovací návrh 21

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Členské státy veřejně zpřístupní taková opatření všem dotčeným subjektům, včetně pěstitelů, alespoň tři měsíce před začátkem vegetačního období. Pokud je daný GMO povolen méně než tři měsíce před začátkem vegetačního období, zveřejní členské státy tato opatření ihned po jejich přijetí.

Pozměňovací návrh 22

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Členské státy přijímají tato opatření nejvýše na období pěti let a při obnově povolení GMO je přezkoumají.

Pozměňovací návrh 23

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 2

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Odchylně od směrnice 98/34/ES členské státy, které hodlají přijmout **odůvodněná** opatření podle tohoto článku, sdělí tato opatření pro informaci ostatním členským státům a Komisi jeden měsíc před jejich přijetím.“

Odchylně od směrnice 98/34/ES členské státy, které hodlají přijmout opatření podle tohoto článku, sdělí tato opatření pro informaci ostatním členským státům a Komisi jeden měsíc před jejich přijetím.

Odůvodnění

Výraz „odůvodněná“ není nezbytný. Je subjektivní a může zbytečně omezovat možnosti členských států.

Pozměňovací návrh 24

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1 a (nový)

Směrnice 2001/18/ES

Článek 26 b a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(1a) Vkládá se článek, který zní:

„Článek 26ba

Požadavky týkající se odpovědnosti

Členské státy stanoví všeobecný povinný systém finanční odpovědnosti a finančních záruk, například formou pojištění, vztahující se na všechny

podniky, který zajistí, aby za nezamýšlené účinky nebo škody, které by mohly vzniknout v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh, platil znečistitel.“

Odůvodnění

Pokud v členských státech platí odlišná pravidla pro pěstování, je o to důležitější, aby v každém členském státě existoval přísný systém, který zajistí, že za nezamýšlené účinky nebo škody bude platit znečistitel. V současnosti nejsou konvenční zemědělci ani biozemědělci často adekvátně chráněni před možnou kontaminací geneticky modifikovanými organismy.

Pozměňovací návrh 25

Návrh nařízení

Čl. 1 – bod 1 b (nový)

Směrnice 2001/18/ES

Článek 26 b b (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(1b) Vkládá se článek, který zní:

„Článek 26bb

Označení „bez GMO“

Komise navrhne jednotné podmínky, za nichž mohou subjekty používat označení nepřítomnosti GMO v produktech.“

Odůvodnění

Pokyny týkající se koexistence plodin ze dne 13. července 2010 uvádějí, že členské státy mohou přijímat opatření s cílem zabránit hospodářským dopadům spojeným s přítomností GMO nepřekračující práh 0,9 % stanovený pro označování na úrovni Společenství. Aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže, měly by být podmínky, za nichž subjekty mohou používat označení nepřítomnosti GMO v produktech, harmonizovány na úrovni Společenství.

Pozměňovací návrh 26

Návrh nařízení – pozměňující akt **Článek 2**

Znění navržené Komisí

Toto nařízení vstupuje v platnost [...] dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

Pozměňovací návrh

Toto nařízení vstupuje v platnost **dvacátým** dnem po vyhlášení v Úředním věstníku Evropské unie.

VYSVĚTLUJÍCÍ PROHLÁŠENÍ

1 – Obecné souvislosti

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/18/ES ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolňování geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí a nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech vytvářejí velice přísný právní rámec, který by měl zajišťovat – pokud je ovšem řádně uplatňován – vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, stejně jako zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitelů. Současně je zaručeno řádné fungování vnitřního trhu. Podle uvedené směrnice lze povolit uvedení geneticky modifikovaného organismu na trh, pouze pokud bylo provedeno zvláštní hodnocení rizik pro životní prostředí podle zásad uvedených v příloze II směrnice a na základě informací poskytnutých žadatelem dle přílohy III. V souladu s přílohou II, v níž jsou stanoveny zásady, jimiž se řídí hodnocení rizik pro životní prostředí, je nutné zohlednit přímé a nepřímé, bezprostřední a opožděné účinky uvolnění geneticky modifikovaných organismů nebo jejich uvedení na trh a provést analýzu souvisejících kumulativních dlouhodobých účinků. Tyto kumulované dlouhodobé účinky se týkají vlivu, který by měla kumulace povolení různých organismů na lidské zdraví a životní prostředí, zejména na faunu a flóru, úrodnost půdy, rozklad organického materiálu v půdě, potravinový řetězec člověka a zvířat, biologickou různorodost, zdraví zvířat a problémy související s rezistencí vůči antibiotikům.

V přílohách II a III směrnice se hovoří o nutnosti shromažďovat informace o podmínkách uvolnění a o přijímajícím prostředí, což znamená provádět detailní studie o prostředích, pro něž je daná kultura určena, a informace o interakcích mezi geneticky modifikovaným organismem a prostředím.

Přílohy III až VII požadují, aby byly poskytovány informace o plánech monitorování, o kontrolách, o nakládání s odpadem a o plánech pro řešení mimořádných situací, což zahrnuje také techniky monitorování, kontroly uvolnění, nakládání s odpady a především plány pro řešení mimořádných situací, v jejichž rámci jsou popsány metody dekontaminace zasažených oblastí, izolace oblasti, ochrany lidského zdraví a životního prostředí pro případ vzniku nežádoucího účinku.

Směrnice 2001/18 rovněž stanovuje (v článku 19 s nadpisem „Souhlas“), že jestliže již byl vydán písemný souhlas pro uvedení GMO na trh, může být produkt používán bez dalšího oznámení, jsou-li splněny zvláštní podmínky pro jeho používání a jsou-li přesně dodržena prostředí nebo zeměpisná území vymezená v těchto podmínkách.

2 – Cíle návrhu Komise

Tento návrh přichází v kontextu setrvalého odporu evropské veřejnosti vůči uvolňování geneticky modifikovaných organismů a jejich používání v zemědělské výrobě. Podle posledního průzkumu Eurobarometru o této otázce, který byl zveřejněn v říjnu 2010, je 61 % Evropanů přesvědčeno, že geneticky modifikované potraviny v nich vyvolávají nepříjemný

pocit, a stejný počet (61 %) nesouhlasí s tím, aby byl rozvoj geneticky modifikovaných potravin podporován. S tvrzením, že „geneticky modifikované potraviny jsou bezpečné pro budoucí generace“ souhlasí pouze 21 % dotázaných (oproti 58 % záporných odpovědí). Méně než čtvrtina Evropanů (23 %) souhlasí s tvrzením, že „geneticky modifikované potraviny neškodí životnímu prostředí“; více než 53 % s tímto tvrzením nesouhlasí (čtvrtina „neví“). V žádné ze zemí se nestalo, že by většina respondentů souhlasila s tvrzením, že pěstování geneticky modifikovaných organismů je dobré pro národní ekonomiku.

Nedůvěra evropské veřejnosti vůči geneticky modifikovaným organismům v zemědělství souvisí v první řadě s tím, že směrnice 2001/18 není řádně uplatňována. Žadatelé neprovádějí studie, které jsou podle směrnice povinné, ať již se jedná o studie o dlouhodobých dopadech, předběžné studie o přijímajícím prostředí či posouzení sociálních a hospodářských dopadů.

Nejsou totiž dodržovány požadavky směrnice v oblasti hodnocení rizik, a právě tyto nedostatky v provádění směrnice jsou důvodem, proč se několik členských států brání uvádět geneticky modifikované organismy na své území. Je ovšem třeba připomenout, že pěstování a uvolňování geneticky modifikovaných rostlin na území státu je něco jiného než udělení povolení pro prodej a spotřebu a volný pohyb zboží a produktů, na které se tato směrnice nevztahuje.

V závěrech přijatých jednomyslně dne 4. prosince 2008 Rada žádala, aby se rozšířilo hodnocení dopadů na životní prostředí a zpřísnila ustanovení o dohledu; Rada vzala na vědomí, že mandát, který EFSA udělila Komise, zahrnuje podrobné hodnocení dlouhodobých účinků geneticky modifikovaných rostlin na životní prostředí a rozšíření detailního hodnocení rizik.

Rada žádala zejména o to, aby byly v souladu s právní úpravou posuzovány potenciální ekologické účinky geneticky modifikovaných rostlin na přijímající prostředí, určování zemědělských oblastí v Evropské unii, v nichž mohou být geneticky modifikované rostliny vysazovány, a výběr vhodných technik umožňujících vyhodnotit potenciální dlouhodobé účinky, a to včetně experimentálních metod. Rada rovněž požadovala zpřísnění kritérií a požadavků na hodnocení geneticky modifikovaných rostlin, aby bylo možné zajistit soulad hodnocení rizik geneticky modifikovaných rostlin, z nichž jsou získávány účinné látky spadající do působnosti směrnice 91/414/ES, s hodnocením příslušných fytoosanitárních produktů.

Rada rovněž žádala, aby držitelé povolení prováděli monitorování za účelem zjištění případných nežádoucích účinků, na něž se zaměřuje tato směrnice, a aby jeho výsledky zveřejňovali. Hovořila dále o nutnosti dále rozvíjet toto monitorování a předávat jeho výsledky Komisi a zveřejňovat je. Žádná skutečná studie na základě monitorování však dosud nebyla vypracována a neexistují zatím ani kontrolní systémy.

Rada rovněž požadovala, aby byla vypracována zpráva o uplatňování směrnice, která by mimo jiné obsahovala posouzení socioekonomických vlivů záměrného uvolňování GMO a jejich uvádění na trh, aby bylo možné předložit zprávu do června 2010.

Rada rovněž vyzvala ke zlepšení fungování EFSA. Zdůraznila tehdy, že členské státy by měly mít možnost vyjadřovat svá stanoviska k doplňujícím informacím předloženým žadatelem,

a požadovala, aby byla vytvořena rozsáhlá síť evropských vědeckých subjektů; rovněž označila za důležité, aby bylo vždy možné odhalit potenciální zdroje rozdílů mezi vědeckými stanovisky a diskutovat o nich a aby se na možná rizika zaměřil systematický a nezávislý výzkum. Nezávislí výzkumníci by současně měli mít přístup ke všem souvisejícím materiálům. Skutečnost je však taková, že nezávislých studií o rizicích bylo provedeno jen málo. Mimoto se zřejmě chystá reforma postupů získávání odborných posudků v EFSA, kde byly odhaleny případy zjevného střetu zájmů, nicméně tato reforma ještě neproběhla.

Neochota, kterou projevuje určitý počet členských států, se tedy zdá být plně odůvodněná nedostatky v provádění směrnice 2001/18, a tedy i nařízení 1829/2003.

Je proto třeba především začít důsledně uplatňovat stávající právní předpisy o posuzování rizik.

3 – Právní aspekty návrhu

V tomto kontextu je třeba říci, že návrh nařízení předložený Komisí, který členským státům udílí pravomoc rozhodnout, zda jejich území může být využito k pěstování geneticky modifikovaným organismů, sleduje velmi chvályhodný cíl. Návrh má být spojen s vypracováním nových pokynů pro hodnocení zdravotních a ekologických rizik, a proto je velmi důležité, aby tyto pokyny konečně umožňovaly účinné uplatňování pravidel stanovených směrnicí 2001/18 a její přílohou II. Návrh je třeba posuzovat také z hlediska čl. 19 odst. 1 směrnice, který definuje zvláštní podmínky použití, u nichž by členské státy měly požadovat přísnější úpravu.

V první řadě se návrh nařízení nemůže omezit jen na negativní vymezení důvodů, na které se členské státy mohou odvolat. Právní služby Rady a Parlamentu vyjádřily ve svých stanoviscích značné pochybnosti o legalitě opatření, která by členské státy přijímaly s odůvodněním nemajícím nic společného s životním prostředím, jako je veřejná mravnost, veřejný pořádek nebo etické otázky. Mimoto je nejvyšší čas uznat, že hodnocení environmentálních rizik prováděné na úrovni Společenství nemůže být zcela vyčerpávající, vezmeme-li v úvahu rozmanitost evropských ekosystémů a rozdílnou povahu možných přímých nebo nepřímých dopadů.

Je třeba respektovat vnitřní trh a hodnocení na komunitární úrovni – pokud se nezbytnými reformami podařilo obnovit důvěryhodnost panelu pro GMO v EFSA – a důvody, na které se odvolávají členské státy, musí být i nadále komplementární s důvody posuzovanými úřadem. Není však možné, aby mezi důvody uváděnými členskými státy nesměly figurovat environmentální nebo agroenvironmentální aspekty, zejména pokud mají místní nebo regionální rozměr, a nejsou tedy předmětem hodnocení na úrovni Společenství. Důvody uvedené členskými státy se budou nutně opírat o vědecké výzkumy týkající se environmentálních nebo jiných dopadů.

Komise ve své důvodové zprávě rozlišuje mezi „vědeckým“ hodnocením, které by mělo být prováděno na úrovni Společenství, a důvody nesouvisejícími s vědeckou diskusí o environmentálních dopadech GMO. To je však velice zjednodušující pohled, který nebere v potaz složité vztahy mezi hodnocením rizik a jejich řízením. Ignoruje rovněž skutečnost, že pokud nebude vzato v potaz to, že věda dosud nemá o některých otázkách jasno – s čímž se

ovšem v textech počítá – může být ohroženo přijímání vhodných rozhodnutí o řízení rizik, a dokonce i uplatňování zásady předběžné opatrnosti. Ať už se jedná o vlivy používání určitého herbicidu u geneticky modifikované rostliny, která je vůči tomuto herbicidu odolná, o dopady změn v zemědělských postupech, ke kterým došlo v důsledku užívání určitého GMO, nebo riziko výskytu škodlivého hmyzu rezistentního vůči Bt toxinu v daném regionu – všechny tyto aspekty vyžadují zhodnocení vědeckých poznatků o ekologických dopadech, popřípadě jejich absence.

Pokud jde o otázku kontaminace konvenčního nebo ekologického zemědělství geneticky modifikovanými organismy (tzv. „koexistence“), Komise vždy odmítala předložit návrh úpravy na úrovni Společenství, přičemž jako důvod uváděla různorodost zemědělských postupů, klimatu a geografických podmínek mezi členskými státy nebo i v rámci jejich území. Stejně různorodé jsou však i ekosystémy a přijímající prostředí, takže použijeme-li stejnou logiku, existují důvody pro uplatnění zásady subsidiarity i v případě pěstování GMO.

Konečně je třeba vyřešit současnou situaci, kdy nejsou k dispozici studie vyžadované platnými právními předpisy. Proto je třeba posílit pravomoci států v případě nedostatku relevantních údajů o dopadech v celostátním, regionálním či místním měřítku. Je třeba respektovat práva členských států, pokud jde o užívání GMO na jejich vlastním území, což je otázka týkající se zásady subsidiarity, která se však nijak nedotýká pravidel vnitřního trhu a volného pohybu zboží a produktů na území Unie.

Vysoké úrovně ochrany lidského zdraví a životního prostředí, o niž usiluje jak směrnice 2001/18, tak i jiné komunitární předpisy, lze dosáhnout pouze tehdy, budou-li členské státy mít reálnou možnost získat všechny nezbytné studie jednak o přijímajícím prostředí a jednak o podmínkách plánů monitorování, s přihlédnutím k charakteristickým rysům jejich území, zemědělských metod a rozhodnutí ohledně využití území států.

Konečně je třeba, aby se opatření členských států vždy týkala určitého konkrétního GMO, popřípadě skupiny GMO s podobnými vlastnostmi, a nikoli GMO jako celku. Tato opatření musí být vždy zdůvodněná. Případné pěstování GMO nesmí mimoto vytvářet zvláštní náklady pro konvenční nebo ekologické zemědělské podniky. Je proto nutné stanovit povinnost členských států přijmout opatření za účelem zamezení přítomnosti GMO v ostatních produktech; zvláštní pozornost by měla být věnována případné přeshraniční kontaminaci.

STANOVISKO VÝBORU PRO PRÁVNÍ ZÁLEŽITOSTI K PRÁVNÍMU ZÁKLADU

15. 3. 2011

Pan Jo Leinen
předseda
Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin
BRUSEL

Věc: ***Právní základ k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států zakázat či omezit pěstování geneticky modifikovaných organismů na jejich území (KOM(2010)375 v konečném znění)***

Vážený pane předsedo,

svým dopisem ze dne 10. března 2011 jste v souladu s čl. 37 odst. 2 jednacího řádu požádal Výbor příslušný pro právní záležitosti o ověření platnosti právního základu výše uvedeného návrhu Komise.

Výchozí informace

Směrnicí 2001/18/ES Evropského parlamentu a Rady ze dne 12. března 2001 o záměrném uvolnění geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí¹ a nařízením (ES) č. 1829/2003 Evropského parlamentu a Rady ze dne 22. září 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivech² se zřizuje harmonizovaný systém pro posuzování rizik v oblasti environmentálních a zdravotních faktorů souvisejících se schvalováním geneticky modifikovaných organismů a stanovují se podrobná procesní pravidla pro následné povolení jejich uvedení na trh. Směrnice 2001/18/ES obsahuje i ustanovení o záměrném uvolňování³ geneticky modifikovaných organismů na jiné účely, než je uvádění na trh⁴

¹ Úř. věst. L 106, 17.4.2001, s. 1.

² Úř. věst. L 268, 18.10.2003, s. 1.

³ „Záměrné uvolnění“ je definováno v čl. 2 odst. 3 směrnice, který zní: „záměrným uvolněním“ úmyslné zavedení geneticky modifikovaného organismu nebo kombinace geneticky modifikovaných organismů do životního prostředí, při němž nejsou použita žádná zvláštní uzavírací opatření k omezení kontaktu a poskytnutí vysoké úrovně bezpečnosti pro veškerou populaci a životní prostředí“.

⁴ „uvedením na trh“ poskytnutí třetím stranám, za úplaty nebo bezplatně.

Následující operace nesmějí být považovány za uvedení na trh:

- poskytnutí geneticky modifikovaných organismů pro činnosti spadající do působnosti směrnice Rady 90/219/EHS ze dne 23. dubna 1990 o uzavřeném nakládání s geneticky modifikovanými mikroorganismy, včetně sbírek kultur,
- poskytnutí geneticky modifikovaných organismů odlišných od mikroorganismů uvedených v první odrážce, které mají sloužit výlučně pro činnosti, při nichž jsou použita vhodná přísná uzavírací opatření k omezení kontaktu a poskytnutí vysoké úrovně bezpečnosti pro veškerou populaci a životní prostředí, přičemž tato opatření by měla vycházet ze stejných zásad uzavření, jako jsou zásady uvedené ve směrnici 90/219/EHS,

(například pro pěstování). Postup povolování probíhá v podstatě takto: i) žadatel předloží příslušnému orgánu členského státu žádost o povolení včetně hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí; ii) příslušný orgán vydá hodnotící zprávu o hodnocení rizik. Ostatní členské státy mohou vznést námitky. V takovém případě do postupu zasáhne Komise. Pokud nebyly vzneseny žádné námitky, geneticky modifikovaný organizmus je povolen na vnitrostátní úrovni, zatímco v nejčastějším případě, kdy dochází k předložení námitek a k odlišným hodnocením, povoluje geneticky modifikovaný organizmus Komise. Článek 22 směrnice stanovuje doložku o volném pohybu, která zakazuje členským státům omezit uvádění geneticky modifikovaných organizmů, jež byly povoleny podle uvedené směrnice, na trh. Podle článku 23 směrnice mohou členské státy omezit nebo zakázat používání nebo prodej geneticky modifikovaných organizmů ze zdravotních a environmentálních důvodů pouze v případě, že po povolení geneticky modifikovaného organismu jsou zjištěny nové informace v souvislosti s riziky pro zdraví a životní prostředí. Nařízení č. 1829/2003 obsahuje podobná ustanovení pro povolování geneticky modifikovaných organizmů určených na použití jako potraviny a krmiva, povolování potravin a krmiv vyrobených z geneticky modifikovaných organizmů nebo obsahujících složky z nich vyrobené. Z tohoto hlediska představuje nařízení zvláštní právní předpis (*lex specialis*), pokud jde o povolování geneticky modifikovaných organizmů týkajících se potravin a krmiv.

Je třeba též poznamenat, že směrnicí a nařízením se zřizuje právní rámec pro povolování geneticky modifikovaných organizmů, který lze plně uplatnit na geneticky modifikované organizmy, jež mají být pro účely pěstování v celé EU používány jako osivo nebo jiný materiál na rozmnožování rostlin. Před tím, než jsou GMO určené k pěstování povoleny za účelem uvedení na trh Unie, měly by na základě tohoto souboru právních předpisů projít individuálním hodnocením rizika. Cílem tohoto postupu povolování je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitelů při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Komise dne 13. července 2010 navrhla změnu směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování veškerých nebo jednotlivých GMO na celém svém území či na jeho částech. V tentýž den Komise uveřejnila oznámení o možnosti členských států svobodně rozhodovat o pěstování geneticky modifikovaných plodin, v němž vysvětluje důvody svého návrhu zavést flexibilnější přístup v rámci stávajících právních předpisů, pokud jde o pěstování geneticky modifikovaných organizmů.

V rámci Rady pracovní skupina ad hoc vytvořená Výborem stálých zástupců (COREPER) za účelem přezkoumání návrhu zjistila řadu otázek a problematických bodů včetně volby právního základu. Právní služba Rady v reakci na to vydala stanovisko¹, v němž dospěla k závěru, že návrh v současné podobě není odůvodněně založen na článku 114 Smlouvy o fungování EU. Komise s tímto závěrem důrazně nesouhlasila.²

– poskytnutí geneticky modifikovaných organizmů, které mají být výlučně použity pro záměrné uvolnění v souladu s požadavky uvedenými v části B této směrnice“.

¹ V zásadě z důvodů týkajících se „nesouladu pravidel“; viz dokument Rady 15696/10.

² Pracovní dokument útvarů Komise ze dne 19.11.2010 o posuzování právních otázek o pěstování geneticky modifikovaných organizmů (SEK(2010) 1454 v konečném znění).

Právní služba Parlamentu na Vaši žádost přezkoumala otázku a ve svém stanovisku ze dne 17. listopadu 2010 dospěla k tomuto závěru: „Právní služba nezjistila žádný důvod ke zpochybnění volby článku 114 Smlouvy o fungování EU (SFEU) jako právního základu návrhu.“

Zpravodajka Corinne Lepegeová navrhuje změnit tento právní základ a nahradit článek 114 SFEU článkem 192 SFEU (pozměňovací návrh 1)¹. Zpravodajka předkládá také další pozměňovací, jimiž by byl návrh Komise údajně změněn tak, aby bylo zdůvodněno uplatnění článku 192 SFEU.

I. Předmětný právní základ

Návrh Komise je založen na článku 114 SFEU, který zní:

„Článek 114

(bývalý článek 95 Smlouvy o ES)

1. Není-li ve Smlouvách stanoveno jinak, použijí se k dosažení cílů uvedených v článku 26 následující ustanovení. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem přijímají opatření ke sblížení ustanovení právních a správních předpisů členských států, jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu.

2. Odstavec 1 se nevztahuje na ustanovení o daních, ustanovení týkající se volného pohybu osob, ani na ustanovení týkající se práv a zájmů zaměstnanců.

3. Komise bude ve svých návrzích podle odstavce 1 týkajících se zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele vycházet z vysoké úrovně ochrany a přihlédne přitom zejména k novému vývoji založenému na vědeckých poznatcích. V rámci svých pravomocí usilují o tento cíl též Evropský parlament a Rada.

4. Pokládá-li členský stát poté, co Evropský parlament a Rada, Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nezbytné ponechat si vlastní vnitrostátní předpisy ze závažných důvodů uvedených v článku 36 nebo vnitrostátní předpisy týkající se ochrany životního nebo pracovního prostředí, oznámí je Komisi spolu s důvody pro jejich ponechání.

5. Aniž je dotčen odstavec 4, pokládá-li členský stát poté, co Evropský parlament a Rada, Rada nebo Komise přijaly harmonizační opatření, za nezbytné zavést vnitrostátní předpisy, opírající se o nové vědecké poznatky k ochraně životního prostředí nebo pracovního prostředí, z důvodu zvláštního problému, který se objeví v tomto členském státě po přijetí harmonizačních opatření, oznámí zamýšlené předpisy Komisi spolu s důvody pro jejich zavedení.

6. Komise do šesti měsíců po oznámení podle odstavců 4 a 5 dotyčné vnitrostátní právní

¹ PR\855067EN.doc

předpisy schválí nebo zamítne poté, co prověří, zda neslouží jako prostředek svévolné diskriminace nebo zastřeného omezování obchodu mezi členskými státy a nenarušují fungování vnitřního trhu.

Nerozhodne-li Komise v této lhůtě, pokládají se vnitrostátní předpisy uvedené v odstavcích 4 a 5 za schválené.

Je-li to opodstatněné složitostí věci a neexistuje-li nebezpečí pro lidské zdraví, může Komise oznámit dotyčnému členskému státu, že lhůta uvedená v tomto odstavci může být prodloužena o další lhůtu až šesti měsíců.

7. Je-li členský stát oprávněn podle odstavce 6 zachovat nebo zavést vnitrostátní předpisy, které se odchyľují od harmonizačního opatření, přezkoumá Komise neprodleně, zda má navrhnout přizpůsobení tohoto opatření.

8. Upozorní-li členský stát v některé oblasti, která byla předmětem harmonizačních opatření, na určitý problém veřejného zdraví, uvědomí o něm Komisi, která neprodleně přezkoumá, zda nenavrhne Radě odpovídající opatření.

9. Odchylně od postupu podle článků 258 a 259 může Komise nebo kterýkoli členský stát předložit věc přímo Soudnímu dvoru Evropské unie, domnívá-li se, že jiný členský stát zneužívá pravomoci stanovené v tomto článku.

10. Výše uvedená harmonizační opatření zahrnují ve vhodných případech ochrannou doložku, která zmocňuje členské státy přijmout z jednoho nebo více důvodů neekonomické povahy uvedených v článku 36 prozatímní opatření, která podléhají kontrolnímu postupu Unie.“

Zpravodajka navrhuje změnit tento právní základ a nahradit ho článkem 192 SFEU, jenž zní takto:

„Článek 192

(bývalý článek 175 Smlouvy o ES)

1. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodnou, jakou činnost bude Unie vyvíjet, aby bylo dosaženo cílů uvedených v článku 191.*

2. Odchylně od rozhodovacího postupu stanoveného v odstavci 1 a aniž je dotčen článek 114, přijme Rada zvláštním legislativním postupem a po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů jednomyslně:

a) předpisy především fiskální povahy;

b) opatření týkající se:

** Mezi tyto cíle patří: „(-) udržování, ochrana a zlepšování kvality životního prostředí, (-) ochrana lidského zdraví, (-) obezřetné a racionální využívání přírodních zdrojů, (-) podpora opatření na mezinárodní úrovni, čelícím regionálním a celosvětovým problémům životního prostředí.“*

- územního plánování,
- hospodaření s vodními zdroji nebo týkající se přímo nebo nepřímo dostupnosti vodních zdrojů,
- využívání půdy, s výjimkou hospodaření s odpady;

c) opatření významně ovlivňující volbu členského státu mezi různými energetickými zdroji a základní skladbu jeho zásobování energií.

Rada může na návrh Komise jednomyslně po konzultaci s Evropským parlamentem, Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodnout o použití řádného legislativního postupu na oblasti uvedené v prvním pododstavci.

3. Evropský parlament a Rada přijímají řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů všeobecné programy činnosti, v nichž stanoví přednostní cíle, kterých má být dosaženo.

Opatření nezbytná pro provádění těchto programů se přijmou za podmínek uvedených v odstavci 1 nebo 2, podle povahy věci.

4. Aniž jsou dotčena určitá opatření Unie, členské státy financují a provádějí politiku v oblasti životního prostředí.

5. Zahrnuje-li opatření založené na ustanoveních odstavce 1 náklady považované orgány členského státu za neúměrné a aniž je dotčena zásada „znečišťovatel platí“, stanoví toto opatření přiměřená ustanovení ve formě:

dočasné výjimky a / nebo

– finanční podpory z Fondu soudržnosti zřízeného podle článku 177. “

II. Právní základ zvolený Komisí

Komise zvolila článek 114 SFEU. Návrh mění a doplňuje směrnici 2001/18/ES, která byla přijata na základě článku 95 Smlouvy o ES (v současnosti článek 114 SFEU), vložením nového článku 26b, který by členským státům poskytl právní základ k přijetí opatření, jež omezují nebo zakazují pěstování všech nebo konkrétních geneticky modifikovaných organizmů, jež již byly povoleny v souladu s částí C směrnice nebo nařízením č. 1829/2003, a to na celém jejich území nebo jeho částech, s výhradou dodržování určitých podmínek.

„Článek 26b

Pěstování

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování všech nebo některých GMO povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

- a) jsou uvedena opatření založena na jiných důvodech, než jsou důvody související s posouzením nepříznivých účinků na zdraví a životní prostředí, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh;

a

b) jsou v souladu se Smlouvami.

Odchylně od směrnice 98/34/ES členské státy, které hodlají přijmout odůvodněná opatření podle tohoto článku, sdělí tato opatření pro informaci ostatním členským státům a Komisi jeden měsíc před jejich přijetím.“

V bodu odůvodnění 5 návrhu se uvádí, že „zkušenosti ukazují, že pěstování GMO je otázka, kterou důkladněji řeší členské státy buď na ústřední, nebo na regionální a místní úrovni. Na rozdíl od otázek týkajících se uvádění GMO na trh a jejich dovozu, jež by měly být i nadále regulovány na úrovni EU, aby zůstal zachován vnitřní trh, bylo pěstování uznáno za záležitost, která má zásadní místní nebo regionální význam. V souladu s čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by tedy členské státy měly mít nárok na možnost přijímat pravidla týkající se účinného pěstování GMO na svém území poté, co tyto GMO byly zákonně povoleny za účelem uvedení na trh EU. Bod odůvodnění 6 návrhu stanovuje: „V této souvislosti se jeví vhodné udělit členským státům v souladu se zásadou subsidiarity větší volnost při rozhodování o tom, zda chtějí na svém území pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoli, aniž by se změnil systém Unie pro povolování GMO a nezávisle na opatřeních, která členské státy smějí přijmout při použití článku 26a směrnice 2001/18/ES k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech.“ V bodu odůvodnění 6 tohoto návrhu se též uvádí: „Členské státy by proto měly být oprávněny přijímat opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování všech nebo některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, a měnit uvedená opatření, jak považují za vhodné, ve všech fázích povolování, obnovování povolení nebo stažení dotčených GMO z trhu. To by se mělo použít i na geneticky modifikované odrůdy osiva a množitelského materiálu rostlin, které jsou uváděny na trh v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, a zejména v souladu se směrnicemi 2002/53/ES a 2002/55/ES. Opatření by se měla týkat pouze pěstování GMO, a nikoli volného oběhu a dovozu geneticky modifikovaného osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin a produktů s jejich obsahem, jakož i produktů jejich sklizně. Zároveň by jimi nemělo být dotčeno pěstování geneticky nemodifikovaných odrůd osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin, v nichž se nacházejí náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy GMO povolených v EU.“ Bod odůvodnění 9 zní takto: „Podle zásady subsidiarity není účelem tohoto nařízení harmonizovat podmínky pěstování v členských státech, ale poskytnout členským státům svobodu, aby mohly k zákazu pěstování GMO na svém území použít jiné důvody, než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí. (...)“

Článek 26b by se vztahoval na GMO povolené podle směrnice 2001/18/ES i podle nařízení č. 1829/2003.

III. Přístup Soudního dvora: cíl a obsah navrhovaných opatření

Z judikatury Soudního dvora vyplývají určité zásady. Za prvé má výběr správného právního základu ústavní význam, a to s ohledem na dopady právního základu z hlediska věcné pravomoci a postupu¹.

¹ Stanovisko 2/00 Cartagenského protokolu, 2001, Sb. rozh., s. I-9713, bod 5; Věc C-370/07 Komise vs. Rada [2009] Sb. rozh. I-8917, odstavce 46 až 49. Stanovisko 1/08, *Všeobecná dohoda o obchodu službami* [2009]

Výběr právního základu nezáleží na přesvědčení příslušného orgánu ohledně sledovaného cíle, ale musí být „založen na objektivních faktorech, které podléhají změně na základě právního přezkumu“¹, jako jsou cíl a obsah opatření².

IV. Analýza

Článek 114 SFEU: původní právní základ

Článek 114 Smlouvy o fungování EU umožňuje přijmout řádným legislativním postupem opatření Společenství, „jejichž účelem je vytvoření a fungování vnitřního trhu“. Tento článek je třeba číst v kontextu článku 26 Smlouvy o fungování EU, kterým se stanoví volný pohyb zboží jako základní princip vytvoření vnitřního trhu. Kromě toho by měl být uveden čl. 114 odst. 3 stanovující „vysokou úroveň ochrany“ u opatření týkajících se zdraví, bezpečnosti, ochrany životního prostředí a ochrany spotřebitele. Odstavce 4 až 9 povolují členským státům, aby po přijetí harmonizačního opatření přijaly vnitrostátní opatření k zavedení odůvodněných zákazů nebo omezení dovozu, vývozu nebo tranzitu zboží podle článku 36 Smlouvy o fungování EU. Odstavce 4 až 9 tedy představují významné omezení celkového cíle článku v podpoře vytvoření a fungování vnitřního trhu.

Cílem a obsahem opatření je poskytnout členským státům svobodu, aby mohly k zakazu či omezení pěstování GMO na svém území použít jiné důvody, než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí. Za tímto účelem nový článek 26b umožňuje členským státům přijmout opatření, která omezují nebo zakazují pěstování GMO i) povolených v souladu s částí C směrnice 2001/18/ES nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, ii) za těchto podmínek: „a) jsou uvedena opatření založena na jiných důvodech, než jsou důvody související s posouzením nepříznivých účinků na zdraví a životní prostředí, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh; a b) jsou v souladu se Smlouvami.“ Návrh se proto snaží ujasnit existující právní rámec tím, že členským státům výslovně dává manévrovací prostor, pokud jde o zákaz nebo omezování pěstování geneticky modifikovaných organismů ve všech případech, jež nejsou harmonizované, tj. které nesouvisejí s posouzením nepříznivého účinku na zdraví a životní prostředí. Zdá se, že jediným cílem návrhu je zavedení určité „flexibility“ do současného centralizovaného systému povolování geneticky modifikovaných organismů. Z tohoto důvodu je právní základ zvolený Komisí správný.

Tento závěr není ovlivněn skutečností, že přínos návrhu Komise se zdá být diskutabilní, protože praktické důsledky článku 26b lze považovat pouze za omezené. V této souvislosti je zajímavý odkaz na smlouvy v písmenu b) tohoto článku. Pokud ponecháme stranou zřejmou otázku souladu opatření přijatých Unií nebo členskými státy se smlouvami, zdá se, že ustanovení odkazuje implicitně na čl. 114 odst. 4 až 9 a článek 36 SFEU. Podrobnou analýzu důvodů omezení nebo zakazu pěstování GMO předložila právní služba Parlamentu

Sb. rozh. s. I-11129, bod 110.

¹ Věc 45/86, *Komise vs. Rada*, [1987], Sb. rozh., s. 1493, bod 11.

² Věc C-300/89, *Komise vs. Rada*, [1991], Sb. rozh., s. I-2867, bod 10.

ve svém stanovisku (odstavce 13–23). Stačí říci, že možnosti členských států přijmout restriktivní opatření z „jiných důvodů“ jsou v tomto případě zřejmě omezené.

I když se zdá, že nejde o skutečný případ odchýlení se od pravomoci Unie, článek 114 SFEU by byl i nadále vhodným právním základem i v případě, že návrh by měl být považován za „deharmonizační“ opatření.¹ Zejména je těžké přijmout tvrzení, že „deharmonizace“ na základě článku 114 SFEU je povolena pouze v případě, že účelem změny a doplnění zaměřeného na takovou „deharmonizaci“ je zlepšit fungování vnitřního trhu. Článek 114 SFEU uděluje zákonodárci Unie pravomoc zavést harmonizační opatření na zabezpečení řádného fungování vnitřního trhu a následně přizpůsobit již přijatá opatření měnícím se okolnostem, a to buď zvýšením, či snížením stupně harmonizace, jehož již bylo dosaženo, či dokonce zrušením harmonizačního opatření. Článek 114 SFEU má být vykládán s ohledem na čl. 2 odst. 2 SFEU, v němž se výslovně uvádí: „Svěřují-li v určité oblasti Smlouvy Unii pravomoc sdílenou s členskými státy, mohou v této oblasti vytvářet a přijímat právně závazné akty Unie i členské státy. Členské státy vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém ji Unie nevykonala. Členské státy opět vykonávají svou pravomoc v rozsahu, v jakém se Unie rozhodla svou pravomoc přestat vykonávat.“ Generální advokát Poiares Maduro ve svém stanovisku ve věci Vodafone uvedl, že „článek 95 ES může kromě deregulačních opatření skutečně poskytnout základ k posílení regulace“² a Soudní dvůr v též věci rozhodl: „Jestliže akt založený na článku 95 ES již odstranil všechny překážky obchodu v oblasti, kterou harmonizuje, nemůže být zákonodárce Společenství zbaven možnosti přizpůsobit tento akt jakékoli změně okolností nebo jakémukoli vývoji znalostí s ohledem na úkol, který mu náleží, a to dbát na ochranu obecných zájmů uznaných ve Smlouvě“³.

Článek 192 jakožto právní základ

Zpravodajka výboru ENVI navrhuje článek 192 SFEU jako vhodný právní základ z těchto důvodů: „Zohlednění faktorů spojených s ochranou fauny a flóry, využíváním půdy nebo územním plánováním ze strany členských států, jenž mají nadále významné pravomoci v těchto oblastech, je důvodem k tomu, aby se toto nařízení opíralo o článek 192 Smlouvy.“

Čl. 192 odst. 1 Smlouvy o fungování EU umožňuje přijmout řádným legislativním postupem k provádění politiky Unie podle článku 191 mimo jiné opatření týkající se zachování, ochrany a zlepšování kvality životního prostředí a ochrany lidského zdraví. Čl. 192 odst. 2 umožňuje přijmout zvláštním legislativním postupem opatření týkající se mimo jiné hospodaření s vodními zdroji a využívání půdy. Tento pozměňovací návrh neuvádí, který odstavec článku 192 by měl být považován za vhodný.

S ohledem na tento návrh by se zdálo, že čl. 192 odst. 1 by mohl být považován za vhodnější: 1. Evropský parlament a Rada řádným legislativním postupem po konzultaci s Hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů rozhodnou, jakou činnost bude Unie vyvíjet, aby bylo dosaženo cílů uvedených v článku 191.“ Jak již bylo zmíněno výše, cílem tohoto návrhu je poskytnout členským státům svobodu, aby mohly k zákazu či omezení pěstování GMO na svém území použít jiné důvody, než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní

¹ Jak se domnívá právní služba Rady ve svém stanovisku, v němž zpochybňuje článek 114 SFEU jako odůvodněný právní základ. Viz odlišný názor právní služby Parlamentu v odst. 12 jeho stanoviska.

² Stanovisko ve věci C-58/08 *Vodafone a další* [2010], zatím nezveřejněné, bod 9.

³ Věc C-58/08 *Vodafone a další* [2010], zatím nezveřejněna, bod 34.

prostředí. Je proto zřejmé, že cílem návrhu není dosažení některého z cílů uvedených v článku 191 SFEU. Naopak, účelem návrhu je umožnit členským státům odvolat se na důvody, které sahají nad rámec faktorů souvisejících se životním prostředím nebo s ochranou lidského zdraví, a tím omezit či zakázat pěstování GMO na svém území. Při přezkoumání původního návrhu Komise je proto nutné dospět k závěru, že neospravedlňuje použití článku 192 SFEU jako jeho právního základu.

Zpravodajka však připravily řadu pozměňovacích návrhů, pro jejichž přijetí se zdá být nutné změnit právní základ. Bez podrobné analýzy návrhu zprávy by měla být pozornost věnována zejména pozměňovacímu návrhu 8, jenž zní následovně:

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/EC

Článek 26 b

Znění navržené Komisí

Ve směrnici 2001/18/ES se ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost vkládá nový článek, který zní:

„Článek 26b

Pěstování

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování všech nebo některých GMO povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy *EU* týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

a) jsou uvedená opatření založena na ***jiných*** důvodech, ***než jsou důvody související s posouzením nepříznivých účinků na zdraví a životní prostředí***, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh;

Pozměňovací návrh

1) Vkládá se nový článek, který zní:

„Článek 26b

Pěstování

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování všech nebo některých GMO povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy *Unie* týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

a) jsou uvedená opatření založena na

i) důvodech souvisejících s dopady na životní prostředí, které mohou nastat

*v důsledku záměrného uvolnění GMO
nebo jejich uvedení na trh, pokud tyto
důvody doplňují dopady na životní
prostředí posuzované v rámci hodnocení
negativních dopadů na životní prostředí
provedené podle části C této směrnice;
nebo*

ii) neexistenci nebo nedostatečnosti údajů o možných negativních dopadech uvolňování GMO na území členského státu nebo na jeho biologickou rozmanitost; nebo

iii) na jiných důvodech, které mohou zahrnovat mj. změny v zemědělských postupech a ve využití půdy, změny územního plánování, socioekonomických dopadů nebo jiných odůvodněných faktorů;

a

b) jsou v souladu se Smlouvami.

Odchylně od směrnice 98/34/ES členské státy, které hodlají přijmout odůvodněná opatření podle tohoto článku, sdělí tato opatření pro informaci ostatním členským státům a Komisi jeden měsíc před jejich přijetím.“

a

b) jsou v souladu se Smlouvami.

Odchylně od směrnice 98/34/ES členské státy, které hodlají přijmout odůvodněná opatření podle tohoto článku, sdělí tato opatření pro informaci ostatním členským státům a Komisi jeden měsíc před jejich přijetím.“

V odůvodnění tohoto pozměňovacího návrhu zpravodajka uvádí: „*Hodnocení rizika uskutečněné na úrovni Společenství nemůže být vyčerpávající. Kromě toho, neexistující nebo nedostatečné údaje týkající se možných negativních účinků GMO na ekosystémy nebo zvláštní vnitrostátní přijímající prostředí by měly být dostatečným důvodem pro to, aby členské státy mohly zakázat pěstování příslušného geneticky modifikovaného organismu nebo organismů. Členské státy by taktéž měly mít možnost určit další činitele, které mohou či nemusí být spojeny s účinky na životní prostředí.*“

Vzhledem k tomu, že tento pozměňovací návrh podstatným způsobem rozšiřuje důvody, pro něž by členské státy mohly omezit nebo zakázat pěstování GMO, tak aby skutečně zahrnuly důvody týkající se životního prostředí, je nutné tento pozměňovací návrh vnímat jako změnu účelu návrhu. Všechny změny, které zpravodajka navrhla, mají totiž za cíl poskytnout členským státům velmi specifické důvody a možnosti k omezení pěstování GMO. Kromě toho se odvolávají na podmínky týkající se životního prostředí a jeho zachování a ochrany, jako je např. potenciální negativní vliv na ekosystém, změny ve využívání půdy, ochrana fauny a flóry atd. V současnosti se členské státy, jenž nechtějí povolit pěstování GMO na svém území, snaží odvolávat na etické argumenty, které se však před Soudním dvorem těžko obhajují.¹ Jak uvedla právní služba Parlamentu ve svém právním stanovisku, změna a doplnění směrnice v podobě, jak navrhuje Komise (tj. nový článek 26b), v podstatě nepřinese žádnou změnu současného systému povolování pěstování GMO. Pokud zohledníme skutečnost, že argumenty proti pěstování GMO jsou založeny zejména na důvodech týkajících se životního prostředí, správným právním základem pro návrh ve znění pozměňovacích

¹ C-165/08 Komise vs. Polská republika [2009] sb. rozh. I-6843.

návrhů, které předkládá zpravodajka, by musel být článek 192 odst. 1 SFEU. Je třeba též zdůraznit, že opatření týkající se uvolňování GMO do životního prostředí Unie z důvodů vztahujících se k vnitřnímu trhu nejsou podle všeho vhodná. Zaprvé, GMO není možné vnímat stejně jako jakýkoliv jiný produkt, protože se jedná o živé organizmy, jež mají schopnost reprodukce a rozmnožování, a zadruhé mají vliv na výrobní systémy a ekosystémy, které jsou v rámci celé Unii mimořádně různorodé.

Závěr:

Vzhledem k balíčku pozměňovacích návrhů, které zpravodajka s ohledem na návrh předložila, se domníváme, že správným právním základem je čl. 192 odst. 1 SFEU.

Výbor pro právní záležitosti tak na své schůzi dne 22. března 2011 9 hlasy pro a 8 hlasy proti¹ rozhodl doporučit, aby byl daný návrh založen na čl. 192 odst. 1 SFEU.

S úctou,

Klaus-Heiner LEHNE

¹ Závěrečného hlasování se zúčastnili tito poslanci: Klaus-Heiner Lehne (předseda), Luigi Berlinguer (místopředseda), Evelyn Regnerová (místopředsedkyně), Lidia Joanna Geringerová de Oedenberg (zpravodajka), Tadeusz Zwiefka, Françoise Castexová, Antonio Masip Hidalgo, Bernhard Rapkay, Alexandra Theinová, Diana Wallisová, Cecilia Wikströmová, Jiří Maštálka, Kurt Lechner, Angelika Nieblerová, Jan Philipp Albrecht, Eva Lichtenbergerová, Sajjad Karim.

STANOVISKO VÝBORU PRO ZEMĚDĚLSTVÍ A ROZVOJ VENKOVA

pro Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin

k návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se mění směrnice 2001/18/ES, pokud jde o možnost členských států zakázat či omezit pěstování geneticky modifikovaných organismů na jejich území
(KOM(2010)0375 – C7-0178/2010 – 2010/0208(COD))

Navrhovatel: George Lyon

STRUČNÉ ODŮVODNĚNÍ

Souvislosti návrhu

Úvodem by navrhovatel chtěl připomenout některá fakta a čísla o pěstování GMO (geneticky modifikovaných organismů) jako základ pro rozpravu:

- v současnosti je v EU povoleno pěstování dvou geneticky modifikovaných plodin: kukuřice MON810 a bramboru Amflora
 - v případě 17 GMO se čeká na povolení jejich pěstování v EU
 - v roce 2009 byla kukuřice MON810 pěstována v pěti členských státech (ve Španělsku, v České republice, Portugalsku, Rumunsku a na Slovensku) na celkové ploše 94 800 ha, z toho 80 % ve Španělsku (v porovnání se 107 700 ha v roce 2008, tedy předtím, než Německo skončilo s jejím pěstováním).
- Brambory Amflora se v současné době pěstují ve třech členských státech: ve Švédsku, v Německu a České republice.

V roce 2009 pěstovalo GMO¹ 14 milionů zemědělců na světě na 134 milionech ha, z čehož 64 milionů ha se nacházelo v USA, více než 21 milionů ha v Brazílii a Argentině a více než 8 milionů ha v Kanadě a Indii.

Tyto údaje ilustrují současnou patovou situaci v souvislosti s rozhodováním o GMO v EU a chybějící odpovědi na reálné obavy zemědělců a spotřebitelů.

Vědecký přístup k nové technologii

¹ Do záznamů jsou začleněny: kukuřice, sója, bavlna a řepka olejná.

Navrhovatel je přesvědčen, že klíčovými zásadami při určování bezpečnosti nových technologií by mělo být vědecké stanovisko a přístup z hlediska rizikovosti. Přijetím rozhodnutí o bezpečnosti nových metod a postupů bez opory ve vědeckém stanovisku společnost riskuje, že rozhodnutí se budou zakládat spíše na tom, co je populární, než na tom, co je bezpečné. Vědecky podložená rozhodnutí o bezpečnosti nelze nahradit jinými prvky, jako jsou obavy sociálně-hospodářského charakteru anebo etické ohledy. Navrhovatel připouští, že návrh Komise v této podobě není v rozporu se společným vědeckým postupem povolování GMO v Evropě.

Cíl návrhu

Souběžně s komplexním právním rámcem pro povolování produktů sestávajících nebo vyrobených z geneticky modifikovaných organismů je podle Komise cílem návrhu „usnadnit rozhodování“, „přihlédnout ke všem důležitým faktorům“ a „umožnit členským státům dostatečnou flexibilitu v rozhodování o pěstování GMO poté, co byly povoleny na úrovni EU“. Vzhledem k tomu, že právní služby Rady a Evropského parlamentu vyjádřily vážné obavy, pokud jde o právní jistotu, potenciální hrozbu pro jednotný trh a neslučitelnost s pravidly WTO, došel navrhovatel po zvážení všech argumentů k závěru, že po důkladném porovnání všech pro a proti může návrh splnit cíle Komise a poskytnout příležitost vyřešit patovou situaci v souvislosti s rozhodováním o GMO v EU.

Postoj

V odpovědi na obavy, které se týkají vnitřního trhu a souladu s pravidly WTO, navrhovatel obecně navrhuje zpřísnit návrh Komise.

Uvádí i požadavek na dodržování zásady proporcionality a svobodné volby zemědělců a spotřebitelů. Hledá i způsoby poskytnutí větší ochrany pro ty zemědělce, kteří chtějí pěstovat plodiny bez GMO, a větší právní jistoty pro členské státy, které tuto flexibilní možnost využívají.

Navrhovatel je přesvědčen, že od členských států by se mělo vyžadovat, aby v případě těchto nových pravomocí rozhodovaly na základě individuálního posouzení každého případu, čímž bude zajištěno, že omezení se budou týkat konkrétní plodiny. To by potvrdilo skutečnost, že jednotlivé GMO představují odlišná rizika i přínos jednotlivým regionům, a měly by tedy být posuzovány individuálně, aby bylo zabezpečeno, že členské státy dodržují zásadu proporcionality.

S cílem respektovat svobodu volby, jak se uvádí v závěrech Rady ze dne 4. prosince 2008 a ve stanovisku Evropského hospodářského a sociálního výboru ze dne 9. prosince 2010 (NAT 480 - CESE 1623/2010), je třeba zajistit, aby členské státy měly stanovená pevná pravidla platná na jejich území pro koexistenci (souběžné pěstování) obou typů plodin. To vyžaduje změnu článku 26a směrnice 2001/18/ES, aby bylo potvrzeno respektování práv zemědělců, kteří nepěstují GMO, a spotřebitelů, kteří si přejí pěstovat a moci nakupovat výrobky bez GMO. Navrhovatel je také přesvědčen, že předtím, než členské státy přijmou další restriktivní opatření podle článku 26b, měly by plně využít flexibilní možnosti, kterou zaručuje článek 26a a nové doporučení Komise k pravidlům pro koexistenci obou typů plodin.

Souběžně s opatřeními týkajícími se koexistence obou typů plodin a za účelem ochrany zemědělců, kteří nepěstují GMO, před ztrátami způsobenými náhodnou přítomností GMO na jejich polích a v jejich osivech žádá navrhovatel dále Komisi, aby připravila návrh o technických prahových hodnotách na označování stop GMO v konvenčních osivech na nejnižší prakticky možné, přiměřené a funkční úrovni pro všechny hospodářské subjekty, tak jak je to požadováno v závěrech Rady ze dne 4. prosince 2008.

Současně se zajištěním toho, aby byla restriktivní opatření přiměřená a aby byla přijata veškerá potřebná praktická opatření v zájmu respektování svobody volby zemědělců a spotřebitelů, navrhuje navrhovatel posílit v rámci tohoto návrhu právní jistotu zemědělců. Pro tento účel musí členské státy zveřejňovat a zavádět omezení, která plánují přijmout za použití nových pravomocí podle článku 26b směrnice 2001/18/ES, alespoň tři měsíce před začátkem vegetačního období, aby měli zemědělci při plánování určitou jistotu.

Navrhovatel je proto připraven poskytnout tomuto návrhu podporu pod podmínkou, že budou přijaty doplňující záruky navržené v tomto stanovisku.

POZMĚŇOVACÍ NÁVRHY

Výbor pro zemědělství a rozvoj venkova vyzývá Výbor pro životní prostředí, veřejné zdraví a bezpečnost potravin jako příslušný výbor, aby do své zprávy začlenil tyto pozměňovací návrhy:

Pozměňovací návrh 1

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 2

Znění navržené Komisí

(2) Před tím, než jsou GMO určeny k pěstování povoleny za účelem uvedení na trh Unie, musí na základě tohoto souboru právních předpisů projít individuálním hodnocením rizika. Cílem tohoto postupu povolování je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitele při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Pozměňovací návrh

(2) Před tím, než jsou GMO určeny k pěstování povoleny za účelem uvedení na trh Unie, musí na základě tohoto souboru právních předpisů projít individuálním hodnocením rizika, **při němž se v souladu s přílohou II směrnice 2001/18/ES zohlední dlouhodobé přímé a nepřímé, okamžité a opožděné dopady na lidské zdraví a životní prostředí.** Cílem tohoto postupu povolování je zajistit vysokou úroveň ochrany lidského života a zdraví, zdraví a dobrých životních podmínek zvířat, životního prostředí a zájmů spotřebitele při současném zajištění řádného fungování vnitřního trhu.

Pozměňovací návrh 2

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 5

Znění navržené Komisí

(5) Zkušenosti ukazují, že pěstování GMO je otázka, kterou důkladněji řeší členské státy, buď na ústřední, nebo na regionální a místní úrovni. Na rozdíl od otázek týkajících se uvádění GMO na trh a jejich dovozu, jež by měly být i nadále regulovány na úrovni EU, aby zůstal zachován vnitřní trh, bylo pěstování uznáno za záležitost, která má zásadní místní **nebo** regionální význam. V souladu s čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by tedy členské státy měly mít nárok na možnost přijímat **pravidla** týkající se účinného pěstování GMO na svém území poté, co tyto GMO byly zákonně povoleny za účelem uvedení na trh EU.

Pozměňovací návrh

(5) Zkušenosti ukazují, že pěstování GMO je otázka, kterou důkladněji řeší členské státy, buď na ústřední, nebo na regionální a místní úrovni. Na rozdíl od otázek týkajících se uvádění GMO na trh a jejich dovozu, jež by měly být i nadále regulovány na úrovni EU, aby zůstal zachován vnitřní trh, bylo pěstování uznáno za záležitost, která má zásadní místní, regionální **či územní** význam **a která má zvláštní význam pro seburčení členských států**. V souladu s čl. 2 odst. 2 Smlouvy o fungování Evropské unie by tedy členské státy měly mít nárok na možnost přijímat **závazné právní předpisy** týkající se účinného pěstování GMO na svém území poté, co tyto GMO byly zákonně povoleny za účelem uvedení na trh EU.

Pozměňovací návrh 3

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 6

Znění navržené Komisí

(6) V této souvislosti se jeví vhodné udělit členským státům v souladu se zásadou subsidiarity větší **volnost** při rozhodování o tom, zda chtějí na svém území pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoli, aniž by se změnil systém Unie pro povolování GMO **a nezávisle na opatřeních**, která členské státy **smějí**

Pozměňovací návrh

(6) V této souvislosti se jeví vhodné udělit členským státům v souladu se zásadou subsidiarity větší **flexibilitu** při rozhodování o tom, zda chtějí na svém území pěstovat geneticky modifikované plodiny, či nikoli, aniž by se změnil systém Unie pro povolování GMO **a souběžně s opatřeními**, která členské státy **musí**

přijmout při použití článku 26a směrnice 2001/18/ES k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech.

přijmout při použití článku 26a směrnice 2001/18/ES, *ve znění tohoto nařízení*, k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech.

Pozměňovací návrh 4

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 7

Znění navržené Komisí

(7) Členské státy by proto měly být oprávněny přijímat opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování **všech nebo** některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, **a měnit uvedená opatření, jak považují za vhodné, ve všech fázích povolování, obnovování povolení nebo stažení dotčených GMO z trhu.** To by se mělo použít i na geneticky modifikované odrůdy osiva a množitelského materiálu rostlin, které jsou uváděny na trh v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, a zejména v souladu se směrnicemi 2002/53/ES a 2002/55/ES. Opatření by se měla týkat pouze pěstování GMO, a nikoli volného oběhu a dovozu geneticky modifikovaného osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin a produktů s jejich obsahem, jakož i produktů jejich sklizně. Zároveň by jimi nemělo být dotčeno pěstování geneticky nemodifikovaných odrůd osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin, v nichž se nacházejí náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy GMO povolených v EU.

Pozměňovací návrh

(7) Členské státy by proto měly být oprávněny přijímat opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování některých GMO, **skupiny GMO definované odrůdou nebo všech GMO** na celém jejich území nebo jeho části, **za předpokladu, že tato opatření byla předem podrobena posouzení dopadů a veřejným konzultacím a že jsou přijata a veřejně přístupná všem dotčeným subjektům, včetně pěstitelů, nejméně dvanáct měsíců před zahájením osevu. Tato volba je ponechána na členských státech a přímo souvisí s jejich svrchovaností v oblasti územní správy a rozvoje, využívání půdy a potřeby chránit rozmanitost ekosystémů.** To by se mělo použít i na geneticky modifikované odrůdy osiva a množitelského materiálu rostlin, které jsou uváděny na trh v souladu s příslušnými právními předpisy týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, a zejména v souladu se směrnicemi 2002/53/ES a 2002/55/ES. Opatření by se měla týkat pouze pěstování GMO, a nikoli volného oběhu a dovozu geneticky modifikovaného osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin a produktů s jejich obsahem, jakož i produktů jejich sklizně. Zároveň by jimi nemělo být dotčeno pěstování geneticky nemodifikovaných odrůd osiva a rozmnožovacího materiálu rostlin, v nichž se nacházejí náhodné nebo technicky nevyhnutelné stopy GMO

povolených v EU.

Pozměňovací návrh 5

Návrh nařízení – pozměňující akt

Bod odůvodnění 8

Znění navržené Komisí

(8) Na základě právního rámce pro povolování GMO nemůže členský stát upravovat úroveň ochrany lidského zdraví nebo zdraví zvířat a životního prostředí, která byla stanovena pro celou **EU**, a tato situace se nesmí změnit. Členské státy však mohou přijmout opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování **všech nebo** některých GMO na celém jejich území nebo jeho části, ve veřejném zájmu a na základě jiných důvodů, než jsou důvody, na něž se vztahuje harmonizovaný soubor pravidel **EU**, který již stanoví postupy pro zohlednění rizik, jež mohou GMO určené k pěstování představovat pro zdraví a životní prostředí. Kromě toho by uvedená opatření měla být v souladu se Smlouvami, zejména pokud jde o zásadu nediskriminace v souvislosti s domácími a zahraničními výrobky a o články 34 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie, a rovněž s příslušnými mezinárodními závazky Unie, zejména vůči Světové obchodní organizaci.

Pozměňovací návrh

(8) Na základě právního rámce pro povolování GMO nemůže členský stát upravovat úroveň ochrany lidského zdraví nebo zdraví zvířat a životního prostředí, která byla stanovena pro celou **Unii**, a tato situace se nesmí změnit. Členské státy však mohou přijmout opatření, kterými se omezuje nebo zakazuje pěstování některých GMO, **skupiny GMO definované odrůdou nebo všech GMO** na celém jejich území nebo jeho části, ve veřejném zájmu a na základě jiných **řádně podložených** důvodů, než jsou důvody, na něž se vztahuje harmonizovaný soubor pravidel **Unie**, který již stanoví postupy pro zohlednění rizik, jež mohou GMO určené k pěstování představovat pro zdraví a životní prostředí. **Jako základ pro odůvodnění těchto opatření však lze použít jasný pojem „řízení rizika“ stanovený v nařízení (ES) č. 178/2002. Takováto opatření mohou být odůvodněná na základě následujících obecných politických cílů:**

- **potřeba zachovat určité druhy zemědělství, jako je organické zemědělství, zemědělství s vysokou přírodní hodnotou nebo tradiční druhy zemědělství,**
- **důvody související s ochranou rozmanitosti zemědělské výroby,**
- **ochrana oblastí, kde se nepěstují GMO, za předpokladu, že platná opatření pro koexistenci pro tuto ochranu nestačí,**
- **nemožnost zavést v praxi koexistenci vzhledem ke zvláštním zeměpisným podmínkám (např. malé ostrovy, hory,**

malé státní území),

– sociálně-ekonomické důvody, jako je ochrana zvláštních horských produktů, politika kvality produktů nebo její označení,

– širší cíle politiky životního prostředí, jako jsou specifická stanoviště, ekosystémy, biologická rozmanitost, vytvoření rezistence a ochrana krajinných prvků,

– plánování v rámci územní správy nebo využívání půdy,

– další legitimní důvody ve veřejném zájmu nebo v reakci na obavy veřejnosti, řádně odůvodněné, přiměřené a nediskriminující.

Kromě toho by uvedená opatření měla být v souladu se Smlouvami, zejména pokud jde o zásadu nediskriminace v souvislosti s domácími a zahraničními výrobky, **zásadu proporcionality** a o články 34 a 36 Smlouvy o fungování Evropské unie, a rovněž s příslušnými mezinárodními závazky Unie, zejména vůči Světové obchodní organizaci. **Tato opatření by též měla zajistit, aby byla řádně respektována svobodná volba zemědělců a spotřebitelů.**

Pozměňovací návrh 6

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 9

Znění navržené Komisí

(9) Podle zásady subsidiarity není účelem tohoto nařízení harmonizovat podmínky pěstování v členských státech, ale poskytnout členským státům **svobodu**, aby mohly k zákazu pěstování GMO na jejich území použít **jiné** důvody, než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí. Kromě toho jeden z účelů směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu

Pozměňovací návrh

(9) Podle zásady subsidiarity není účelem tohoto nařízení harmonizovat podmínky pěstování v členských státech, ale poskytnout členským státům **flexibilitu**, aby mohly k **omezení či zákazu** pěstování GMO na **celém** jejich území **nebo jeho části** použít **řádně podložené** důvody **ve veřejném zájmu**, **jiné** než je vědecké hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí **prováděné podle části C**

při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů, tj. umožnit Komisi zvážit přijetí závazných právních předpisů na úrovni EU, by nebyl naplněn systematickým oznamováním opatření členských států podle uvedené směrnice. Kromě toho předmětem opatření, jež mohou členské státy v souladu s tímto nařízením přijmout, nesmí být uvádění GMO na trh, a proto nemění podmínky uvádění GMO povolených podle stávajících právních předpisů na trh. Postup oznamování stanovený směrnicí 98/34/ES se proto Komisi nejeví jako ten nejvhodnější informační kanál. Proto by se odchýlně od výše uvedeného neměla použít směrnice 98/34/ES. Jednodušší systém oznamování vnitrostátních opatření před jejich přijetím se jeví jako vhodnější nástroj k zajištění toho, aby byla Komise o těchto opatřeních informována. Opatření, která členské státy hodlají přijmout, by proto měla být spolu s jejich odůvodněním sdělena pro informaci Komisi a ostatním členským státům jeden měsíc před jejich přijetím.

směrnice 2001/18/ES, např. důvody uvedené v bodu odůvodnění 8 tohoto nařízení, aby se usnadnil postup rozhodování o GMO v Unii. Kromě toho jeden z účelů směrnice Evropského parlamentu a Rady 98/34/ES ze dne 22. června 1998 o postupu při poskytování informací v oblasti norem a technických předpisů¹, tj. umožnit Komisi zvážit přijetí závazných právních předpisů na úrovni EU, by nebyl naplněn systematickým oznamováním opatření členských států podle uvedené směrnice. Kromě toho předmětem opatření, jež mohou členské státy v souladu s tímto nařízením přijmout, nesmí být uvádění GMO na trh, a proto *samy o sobě* nemění podmínky uvádění GMO povolených podle stávajících právních předpisů na trh. Postup oznamování stanovený směrnicí 98/34/ES se proto Komisi nejeví jako ten nejvhodnější informační kanál. Proto by se odchýlně od výše uvedeného neměla použít směrnice 98/34/ES. Jednodušší systém oznamování vnitrostátních opatření před jejich přijetím se jeví jako vhodnější nástroj k zajištění toho, aby byla Komise o těchto opatřeních informována. Opatření, která členské státy hodlají přijmout, by proto měla být spolu s jejich odůvodněním sdělena pro informaci Komisi a ostatním členským státům jeden měsíc před jejich přijetím.

Pozměňovací návrh 7

Návrh nařízení – pozměňující akt Bod odůvodnění 9 a (nový)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(9a) V souladu se závěry Rady ve složení pro životní prostředí ze dne 4. prosince 2008 a za účelem zajištění respektování svobodné volby a plného uplatňování

zásady proporcionality by měla Komise znovu přehodnotit příslušné prahové hodnoty pro označování stop GMO v konvenčních osivech. Spolu s tím by měly být připraveny příslušné návrhy na harmonizaci metod výběru a analýzy těchto stop, a zejména stanovení minimální hranice výkonnosti detekčních metod.

Pozměňovací návrh 8

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod -1 (nový)

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 a – odst. 1

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

(-1) Směrnice 2001/18/ES se mění takto:

V článku 26a se odstavec 1 nahrazuje tímto:

„1. Členské státy *přijmou* vhodná opatření k předcházení nezáměrné přítomnosti GMO v jiných produktech.“

Odůvodnění

Pro členské státy by mělo být povinné přijmout vhodná opatření na řízení koexistence obou typů plodin na jejich území, aby tak byla umožněna svobodná volba a aby se tak zabránilo přeshraničním problémům v důsledku nedostatečného řízení koexistence těchto plodin.

Pozměňovací návrh 9

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Návěti

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

Ve směrnici 2001/18/ES se ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost **vkládá nový článek, který zní:**

(1) Ode dne vstupu tohoto nařízení v platnost **se vkládají nové články, které zní:**

Pozměňovací návrh 10

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1

Znění navržené Komisí

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování **všech nebo** některých GMO povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

Pozměňovací návrh 11

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a

Znění navržené Komisí

a) jsou uvedena opatření založena na **jiných** důvodech, **než jsou důvody související s posouzením nepříznivých účinků na zdraví a životní prostředí**, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh;

Pozměňovací návrh

Členské státy mohou přijmout opatření k omezení nebo zákazu pěstování některých GMO, **skupiny GMO definované odrůdou či všech GMO** povolených v souladu s částí C této směrnice nebo s nařízením (ES) č. 1829/2003, které sestávají z geneticky modifikovaných odrůd uváděných na trh v souladu s příslušnými právními předpisy EU týkajícími se uvádění osiva a množitelského materiálu rostlin na trh, na celém jejich území nebo jeho části, pokud:

Pozměňovací návrh

a) jsou uvedena opatření:

i) založena na důvodech odlišných od důvodů vědeckého hodnocení rizik pro zdraví a životní prostředí prováděného podle části C směrnice 2001/18/ES, které mohou nastat v důsledku záměrného uvolnění GMO nebo jejich uvedení na trh, zatímco jako základ pro odůvodnění vnitrostátních nebo regionálních restriktivních opatření lze použít jasný

pojem „řízení rizika“ stanovený v nařízení (ES) č. 178/2002;

ii) odůvodněná na základě následujících obecných politických cílů:

– potřeba zachovat určité druhy zemědělství, jako je organické zemědělství, zemědělství s vysokou přírodní hodnotou nebo tradiční druhy zemědělství,

– důvody související s ochranou rozmanitosti zemědělské výroby,

– ochrana oblastí, kde se nepěstují GMO, za předpokladu, že platná opatření pro koexistenci pro tuto ochranu nestačí,

– nemožnost zavést v praxi koexistenci vzhledem ke zvláštním zeměpisným podmínkám (např. malé ostrovy, hory, malé státní území),

– sociálně-ekonomické důvody, jako je ochrana zvláštních horských produktů, politika kvality produktů nebo její označení,

– širší cíle politiky životního prostředí, jako jsou specifická stanoviště, ekosystémy, biologická rozmanitost a ochrana krajinných prvků,

– plánování v rámci územní správy nebo využívání půdy,

– další legitimní důvody ve veřejném zájmu nebo v reakci na obavy veřejnosti, řádně odůvodněné, přiměřené a nediskriminující.

Pozměňovací návrh 12

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a a (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

aa) tato opatření zajišťují, aby byla řádně respektována svobodná volba zemědělců a spotřebitelů;

Odůvodnění

Je třeba respektovat základní zásadu svobodné volby v případě zemědělců a spotřebitelů, jelikož tím bude zabezpečeno, že opatření budou přiměřená, budou zohledněny zájmy všech zainteresovaných stran a v regionech bude vedena diskuse o pěstování GMO.

Pozměňovací návrh 13

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a b (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ab) byla ještě před svým přijetím předmětem studie o dopadech prokazující jejich nezbytnost a přiměřenost;

Odůvodnění

V zájmu posílení právní platnosti opatření k omezení či zákazu pěstování GMO, jež přijímají členské státy, by měla být ještě před jejich přijetím vypracována studie s cílem prokázat jejich nezbytnost a přiměřenost. V případě sporu u WTO by tato studie o dopadech usnadnila obhajobu přijatého opatření.

Pozměňovací návrh 14

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a c (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ac) byla ještě před svým přijetím předmětem veřejné konzultace trvající nejméně třicet dní;

Odůvodnění

V zájmu správnosti rozhodnutí přijímaných příslušnými vnitrostátními orgány je nezbytné, aby zúčastněné strany ještě před přijetím těchto opatření, která mohou mít dopad na různá odvětví, mohly vyjádřit své připomínky.

Pozměňovací návrh 15

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. a d (nové)

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

ad) tato opatření jsou přijata a veřejně přístupná všem dotčeným subjektům, včetně pěstitelů, nejméně dvanáct měsíců před zahájením osevu;

Pozměňovací návrh 16

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – odst. 1 – písm. b

Znění navržené Komisí

Pozměňovací návrh

b) jsou v souladu se Smlouvami.

b) jsou v souladu se Smlouvami, *zejména se zásadou proporcionality a s mezinárodními závazky Unie.*

Pozměňovací návrh 17

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Čl. 26 b – pododstavec 2 a (nový)

Komise posoudí nutnost harmonizace metod výběru a analýzy pro nepovolené GMO, jež jsou v osivu přítomny v malém množství, a zejména stanovení minimální hranice výkonnosti detekčních metod.

Odůvodnění

Neexistence harmonizace vede členské státy k uplatňování různých pravidel, která nevyhnutelně působí narušení hospodářské soutěže, neboť podniky mohou přizpůsobovat své obchodní kanály. Jelikož jsou i přes opatření přijatá hospodářskými subjekty četné případy výskytu stop nepovolených GMO v dovezených partiích osiv, je potřeba stanovit stejný postup, jako je ten, který navrhuje Komise pro krmiva.

Pozměňovací návrh 18

Návrh nařízení – pozměňující akt

Čl. 1 – bod 1

Směrnice 2001/18/ES

Článek 26 b a (nový)

Článek 26ba

Označení „bez GMO“

Komise navrhne harmonizované podmínky, za nichž hospodářské subjekty mohou používat označení týkající se nepřítomnosti GMO v produktech.

Odůvodnění

Pokyny týkající se koexistence plodin ze dne 13. července 2010 uvádějí, že členské státy mohou přijímat opatření s cílem zabránit hospodářským dopadům spojeným s přítomností GMO nepřekračující práh 0,9 % stanovený pro označování na úrovni Společenství. Aby se zabránilo narušení hospodářské soutěže, měly by být podmínky, za nichž hospodářské subjekty mohou používat označení týkající se nepřítomnosti GMO v produktech, harmonizovány na úrovni Společenství.

POSTUP

Název	Změna směrnice 2001/18/ES týkající se možnosti členských států omezit nebo zakázat pěstování geneticky modifikovaných organismů na svém území		
Referenční údaje	KOM(2010)0375 – C7-0178/2010 – 2010/0208(COD)		
Příslušný výbor	ENVI		
Výbor, který zaujal stanovisko Datum oznámení na zasedání	AGRI 7.9.2010		
Navrhovatel Datum jmenování	George Lyon 30.8.2010		
Projednání ve výboru	26.10.2010	1.12.2010	1.2.2011
Datum přijetí	15.3.2011		
Výsledek konečného hlasování	+: 30	–: 4	0: 10
Členové přítomní při konečném hlasování	John Stuart Agnew, Richard Ashworth, Liam Aylward, José Bové, Luis Manuel Capoulas Santos, Vasilica Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Hynek Fajmon, Lorenzo Fontana, Iratxe García Pérez, Béla Glattfelder, Sergio Gutiérrez Prieto, Martin Häusling, Esther Herranz García, Peter Jahr, Elisabeth Köstinger, Stéphane Le Foll, George Lyon, Gabriel Mato Adrover, Mairead McGuinness, Krisztina Morvai, Mariya Nedelcheva, James Nicholson, Rareş-Lucian Niculescu, Wojciech Michał Olejniczak, Georgios Papastamkos, Marit Paulsen, Britta Reimers, Ulrike Rodust, Alfreds Rubiks, Giancarlo Scottà, Czesław Adam Siekierski, Sergio Paolo Francesco Silvestris, Alyn Smith, Marc Tarabella, Janusz Wojciechowski		
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Luís Paulo Alves, Christa Klaß, Giovanni La Via, Astrid Lulling, Daciana Octavia Sârbu, Christel Schaldemose, Milan Zver		

POSTUP

Název	Změna směrnice 2001/18/ES týkající se možnosti členských států omezit nebo zakázat pěstování geneticky modifikovaných organismů na svém území		
Referenční údaje	KOM(2010)0375 – C7-0178/2010 – 2010/0208(COD)		
Datum předložení EP	13.7.2010		
Příslušný výbor Datum oznámení na zasedání	ENVI 7.9.2010		
Výbor(y) požádaný(é) o stanovisko Datum oznámení na zasedání	ITRE 7.9.2010	AGRI 7.9.2010	JURI 7.9.2010
Nezaujetí stanoviska Datum rozhodnutí	ITRE 29.9.2010	JURI 20.9.2010	
Zpravodaj(ové) Datum jmenování	Corinne Lepage 10.9.2010		
Zpochybnění právního základu Datum, kdy výbor JURI zaujal stanovisko	JURI 22.3.2011		
Projednání ve výboru	28.2.2011		
Datum přijetí	12.4.2011		
Výsledek konečného hlasování	+: 34	–: 10	0: 16
Členové přítomní při konečném hlasování	János Áder, Elena Oana Antonescu, Kriton Arsenis, Sophie Auconie, Pilar Ayuso, Paolo Bartolozzi, Sergio Berlato, Milan Cabrnoch, Martin Callanan, Nessa Childers, Chris Davies, Esther de Lange, Anne Delvaux, Bas Eickhout, Elisabetta Gardini, Gerben-Jan Gerbrandy, Julie Girling, Françoise Grossetête, Cristina Gutiérrez-Cortines, Satu Hassi, Jolanta Emilia Hibner, Dan Jørgensen, Christa Klauß, Holger Kraemer, Jo Leinen, Corinne Lepage, Peter Liese, Linda McAvan, Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, Miroslav Ouzký, Gilles Pargneaux, Antonia Parvanova, Andres Perello Rodriguez, Sirpa Pietikäinen, Mario Pirillo, Pavel Poc, Vittorio Prodi, Frédérique Ries, Oreste Rossi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Horst Schnellhardt, Richard Seeber, Theodoros Skylakakis, Bogusław Sonik, Claudiu Ciprian Tănăsescu, Salvatore Tatarella, Åsa Westlund, Glenis Willmott, Sabine Wils		
Náhradník(ci) přítomný(i) při konečném hlasování	Margrete Auken, Tadeusz Cymański, João Ferreira, Matthias Groote, Riikka Manner, Justas Vincas Paleckis, Bart Staes, Marianne Thyssen, Michail Tremopoulos		
Náhradník(ci) (čl. 187 odst. 2) přítomný(i) při konečném hlasování	Ashley Fox		
Datum předložení	20.4.2011		